

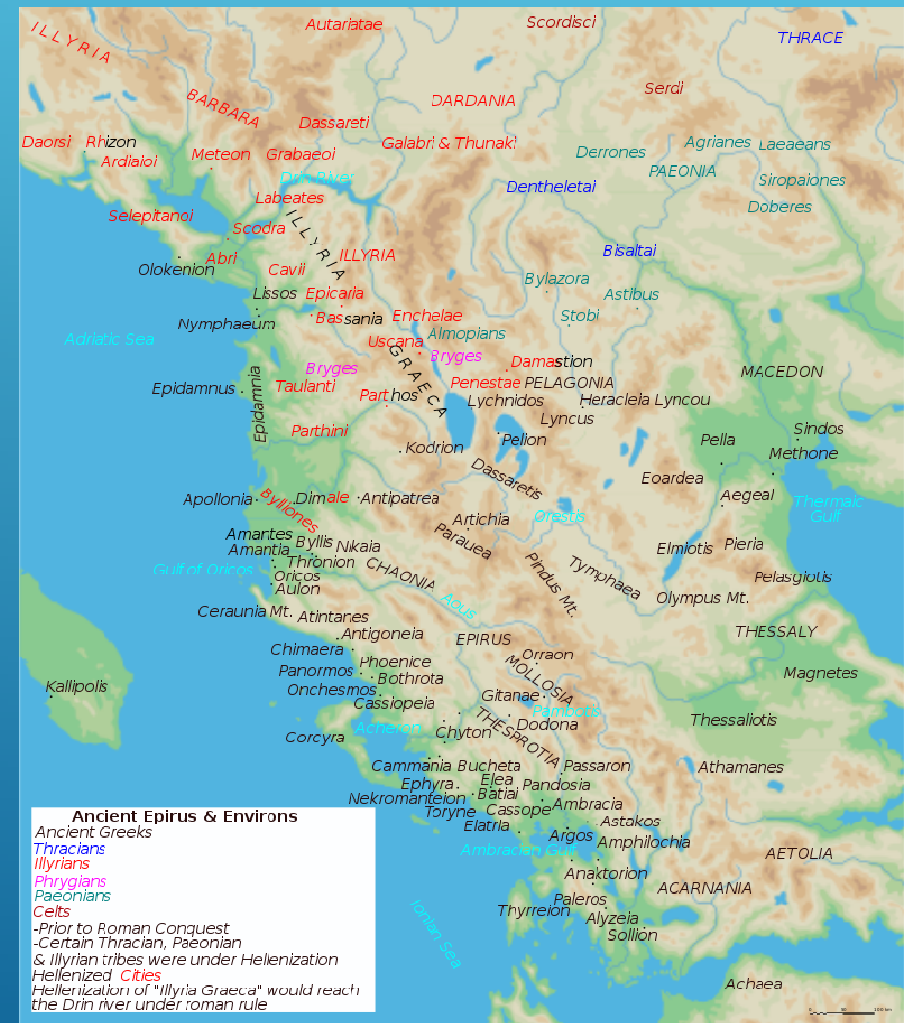
Epirus, Ἐπειρος, Ipiros

Ἑπειρος

- geograficko-historická oblast zahrnující jižní Albánii (Severní Epirus) po řeku Skumbi, která ve starověku oddělovala Epirus od Illyrii, na východě Epirus sahal k makedonskému městu Florina
- název z dórského ἔπειρος

Mapa starověkého Epiru podle Heinricha Kieperta, 1902

► Řecký Epirus dnes

► sever – hranice s Albábií, jih – hraničí s Centrálním Řeckem (Eteoloakarnánií), západ – Jónské moře, východ Makedonie a Thesálie (Pindos)

► rozloha 9 203 km² (7 % rozlohy Řecka)

► počet obyvatel: 336 856 (3 % z celkového počtu obyvatel Řecka)

► hlavní město - Ioannina

► z velké části hornatý – pohří Pindos

► malá údolí a nížiny oddělené horami

Historický vývoj - antika

malá údolí oddělená horami > malé vesnice, nevznikají mocné městské státy > odlišný vývoj od ostatní oblastí (Attika, Peloponés)

významné náboženské centrum – věščírna v Dodoně

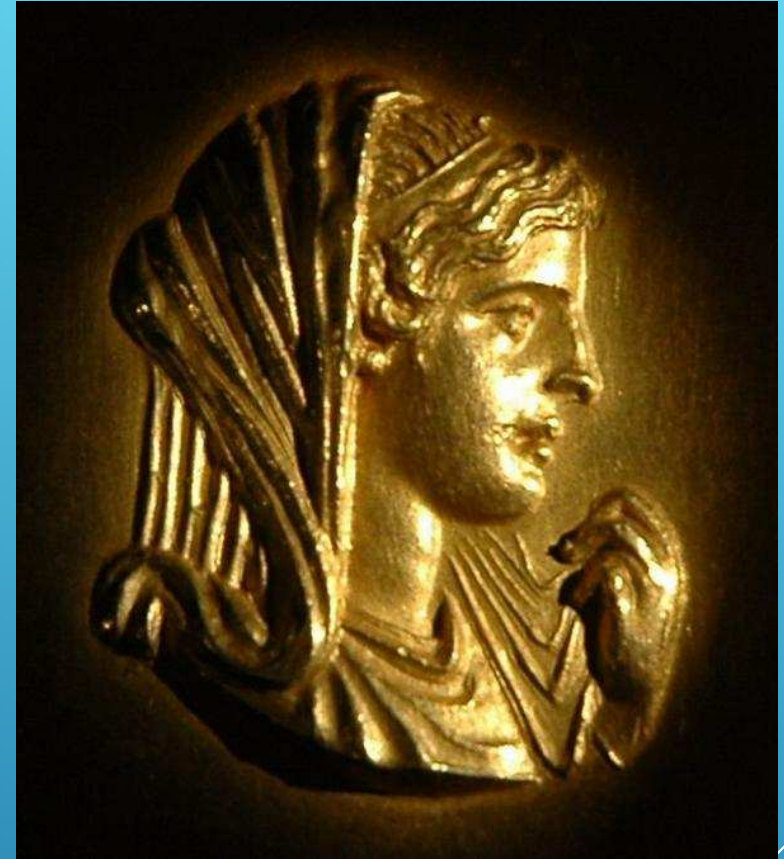
nemáme písemná svědectví

od r. 370 př. n. l. království Molossů

r. 357 svatba Filipa II. s molosskou princeznou Olympiadou > Alexandr Veliký

r. 167 př. n. l. ovládají Epirus Římané

r. 31 př. N. l bitva u Aktia (Octavianus Augustus x Markus Antonius a Kleopatra, založení Nikopole

Olympiáda, zlatá mince,
Muzeum v Soluni

HISTORICKÝ VÝVOJ – BYZANTSKÉ OBDOBÍ, TURKOKRACIE, NOVÁ DOBA

Ali paša Janinský,
rytina, Louis Dupré, 1825
Řecký parlament

- ▶ 395 n. l. rozdělení římské říše, Epirus spadá do Východořímské říše
- ▶ 1204 dobytí Konstantinopole křižáky, samostatný Epirský despotát, poté opět byzantská říše, poté Osmané – úpadek oblasti
- ▶ některá města a přímořské oblasti (Preveza, Parga,...) do kon. 15. st. pod nadvládou Benátčanů
- ▶ 17. st. rozkvět obchodu, zakládání nových škol, pronikání myšlenek osvícenství ze západu
- ▶ kon. 18. st. Ali paša janninský, v oblasti Epiru, Centrálního Řecku a Albánie vybudoval téměř samostatný stát > konflikt se sultánem, prohra a smrt r. 1822
- ▶ 1881 Berlínský kongres > oblast Arty Řecku, po balkánských válkách (1912 – 13) zbytek Epiru Řecku
- ▶ spory o Severní Epirus, od r. 1924 patří Albánii
- ▶ 2. sv. v. – Italové, od r. 1943 Němci
- ▶ 1946 – 49 občanská válka – nejtvrdší boje v epirských horách
- ▶ i ve 20. st. patřil Epirus k zaostalejším oblastem > emigrace
- ▶ od konce 20. st. rozvoj turismu – přímořské, ale i horské oblasti (Metsovo, Zagorochoria,...)

ΠΙΝΔΟΣ ΠΙΝΔΟΣ

Pindos

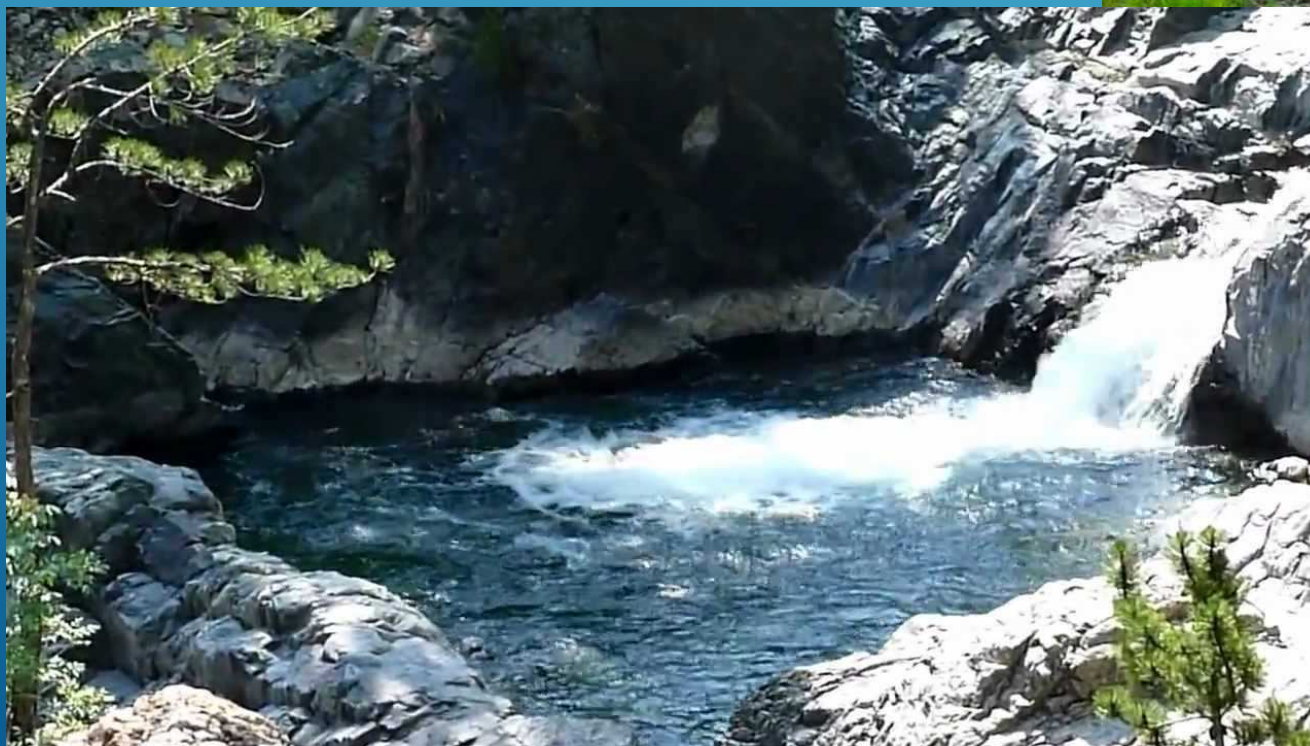
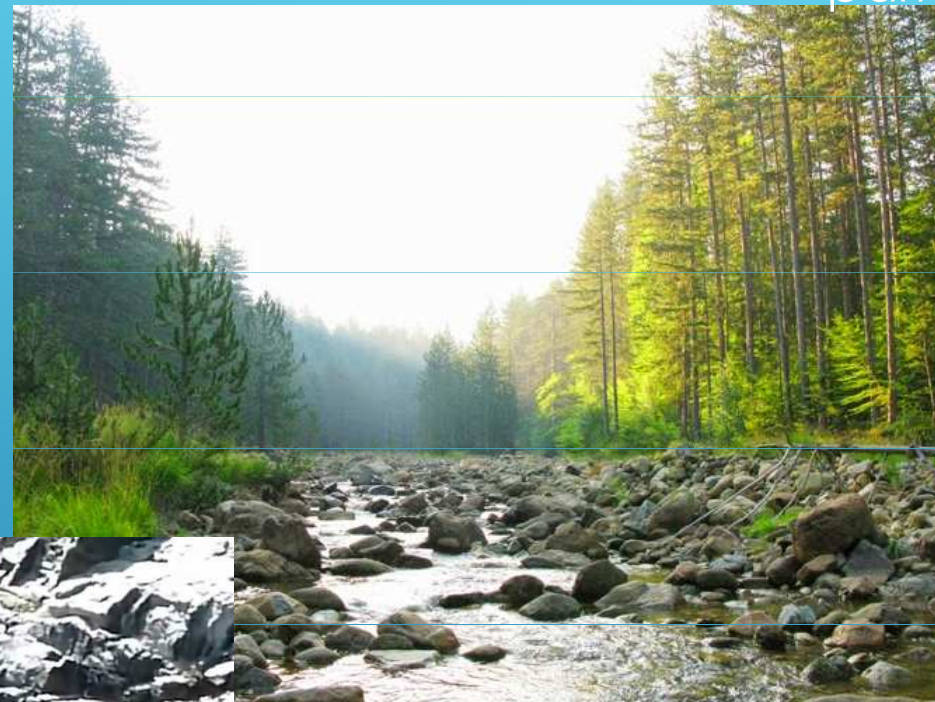
Πίνδος

- největší pohoří Řecka, pokračování Hellenid
- severozápad země, délka 160 km, krak Grevena, Ioannena, Trikala, dělí se na Severní a Jižní Pindos
- za pokračování pohoří jsou považovány i pohoří Centrálního Řecka: Gkiona, Parnassos ad.
- sever: albánské pohoří Korytsas, jih: Korintský záliv, celková délka tedy 230 km a největší šířka 70 km
- kaňony a řekami rozděleno na více menších pohoří
- nejvyšší hora – Smolikas (2637 m, 2. nejvyšší hora Řecka po Olympu)
- vzácná fauna a flóra
- národní parky: Národní park Pindosu a Národní park Viku-Aou

Národní park Pindos - Valia Kalda (vlašsky „teplé údolí“)

- zahrnuje údolí Valia Kalda a Arkudorema (Medvědí potok) a hory Lyngos a Mavrovuni (Černá hora) park
- strže, prudké vodní toky, husté lesy
- patří k posledním biotopům hnědého medvěda,
- zimoviště mnoha vzácných druhů zvířat
- (The Guardian zařadil Pindos mezi 5 nejlepších míst v Evropě pro setkání s divokými zvířaty)

Arkudorema

divoká kočka

rys

divoká lilie

zmije

Národní park Viku-Aou

- Natura 2000
- „park vysokých vrcholů“, Zagorochoria
- Vzácné ekosystémy > zakázána jakákoli lidská aktivita kromě turismu v denních hodinách
- kaňon Viku – délka 12 km, hloubka 1000 m (nejhlubší kaňon planety), šířka 100 – 1000 m)
- Malé a Velké Papingo

Zagorochoria Malé a Velké Papingo

- vesnice vybudované na svazích hory Tymfi (v. 960 m)
- poprvé zmíněny v pís. pramenech ze 14. st.
- tradiční zagorská architektura
- V. Papingo 280 obyv., M. Papingo 56
- počet obyvatel se mírně zvyšuje < turismus

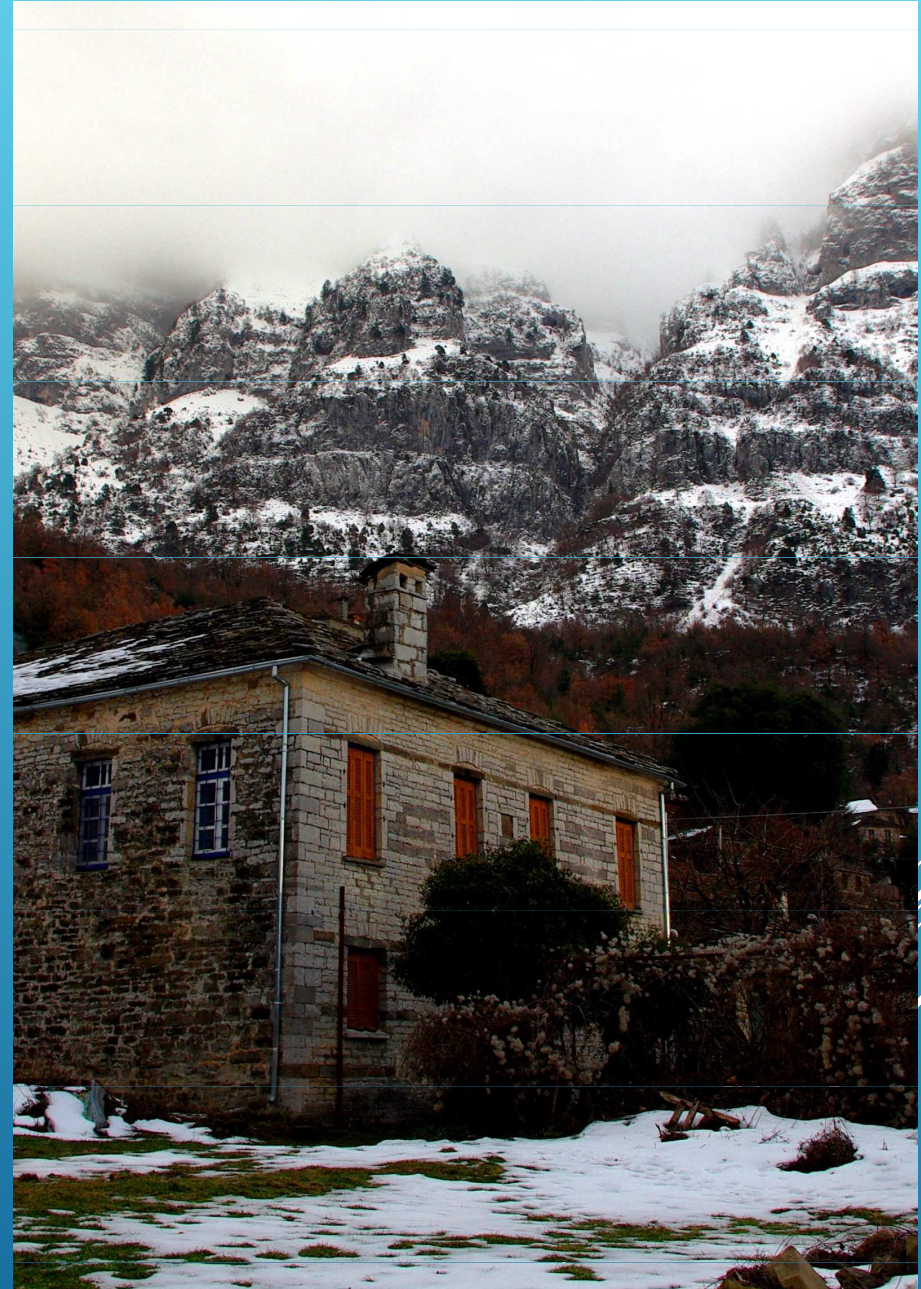

morfologicky zajímavá krajina

Dračí jezero (Δρακόλιμνη) a nejvyšší vrchol Tymfi
Gamila (2497 m)

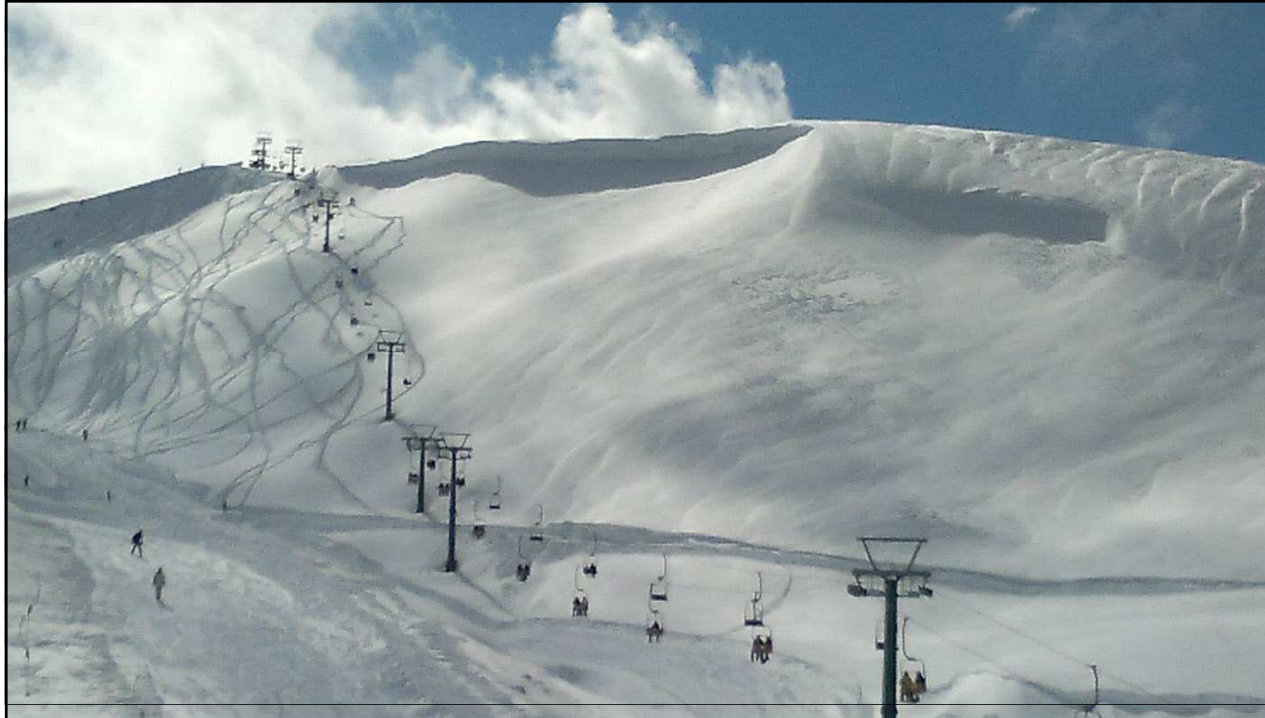
M. Papingo a vrchol Astrakas (věže)

Turismus

- snaha podpořit a zabránit tak vylidňování vesnic
- současně ochrana přírody
- řada tras pro pěší turismus
- vznikající lyžařská centra
- turistické kanceláře – i několikadenní cesty

Metsovo,
lyžařské centrum

V oblasti severního Pindosu probíhaly nejtěžší boje řecké občanské války (1946 – 1949).

news

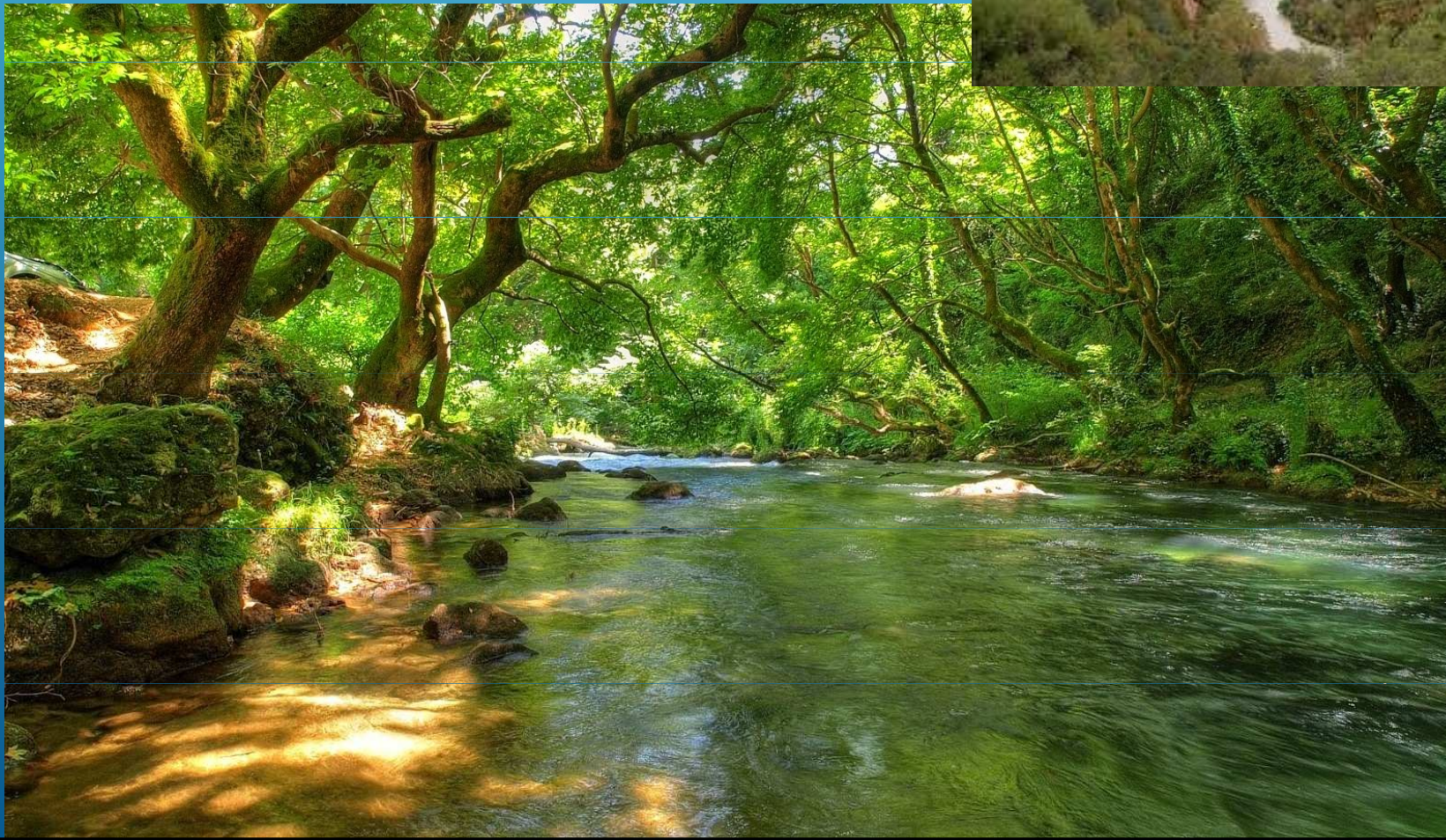
24 7

Kalamas/Thyamis

Καλαμάς/Θύαμις

- největší řeka Epiru, 7. největší Řecka, 115 km
- pramení v horách Dusko u albánských hranic a vlévá se do Jónského moře nad Igumenitsou
- delta řeky je významná svou biodiverzitou, trasy stěhovavých ptáků
- v posledních desetiletích však velmi znečišťována janinskou průmyslovou zónou

Arachthos

Άραχθος

- délka 110 km
- pramení v severním Pindosu – oblast Metsova
- vlévá se do Ambrakijského zálivu
- dochováno 50 obloukových kamenných mostů – typický znak řeky – most u města Arty
- u města Arty přehrada Purnariu (bohatá na druhy ryb a ptáků: divoký pstruh, kapr...), pěší turismus, kajak...

most
u Arty

Acherón

Αχέροντας

- Chárón –převozník duší do Hádovy říše
- mnoho pramenů, např. hory v oblasti Suli
- vlévá se do Jónského moře kousek od Prevezy – delta – bažiny
- Nekromanteion

Charónova bárka, Spánek,
Noc a Morfeus,
Luca Giordano, 1684-1686,
Medicejský palác, Florencie

Σερβία

Βόρεια Μακεδονία

Τίρανα
Δυρράχιο
Αλβανία

Κορυτσά
Αυλώνας
Θεσσαλία

Αργυρόκαστρο
Ελλάδα

Άγιοι Σαράντα
Κέρκυρα
Ηγουμενίτσα
Ιωάννινα

Άρτα
Πρέβεζα

Ioannina/Janina

- hlavní město geogr. oblasti i periferie Epirus
- na březích řeky Pamvotida
- asi 100 000 obyvatel
- rozvíjející se region – služby, turismus (blízkost hor i moře)

Ιωάννινα/Ιωάννινα

- památky zejména z doby byzantské a osmanské
- obchod a řemesla, zlatnictví
- 1970 založena Janinská univerzita

Janinský hrad

- na poloostrově v jezeře Pamvotida
- opevnění již ve starověku i byzantském období, výstavba kostelů a klášterů
- r. 430 dobývají město Osmané, ale křesťané si uchovávají řadu práv a výsad
- po povstání proti turecké nadvládě z r. 1611 výsady zrušeny, opevnění osídlují muslimové a židé
- po připojení Epiru k řeckému státu se v rámci opevnění usazuje řecká armáda
- r. 1978 přechází řada objektů pod ministerstvo kultury, rekonstrukční práce
- 4 části: Its Kale – palác..., Aslan mešita na skalnaté akropoli, staré město a opevnění

vstup do hradu

- **Fetiche mešita (Its Kale)** z r. 1611 (dřevěná stavba již 1430, konečná podoba – Ali paša Janinský 1795)
- dnes výstavní prostor

- mešita Aslan postavená r. 1618
- od r. 1933 etnografické muzeum

0402
PÍDŮ MĀKPIH
MĀKPIH
16 - 1998
MĀKPIH

Staré město uvnitř hradeb

Nové archeologické muzeum města, otevřeno r. 1970, arch. nálezy z celého Epiru

Janinská univerzita, založena r. 1970

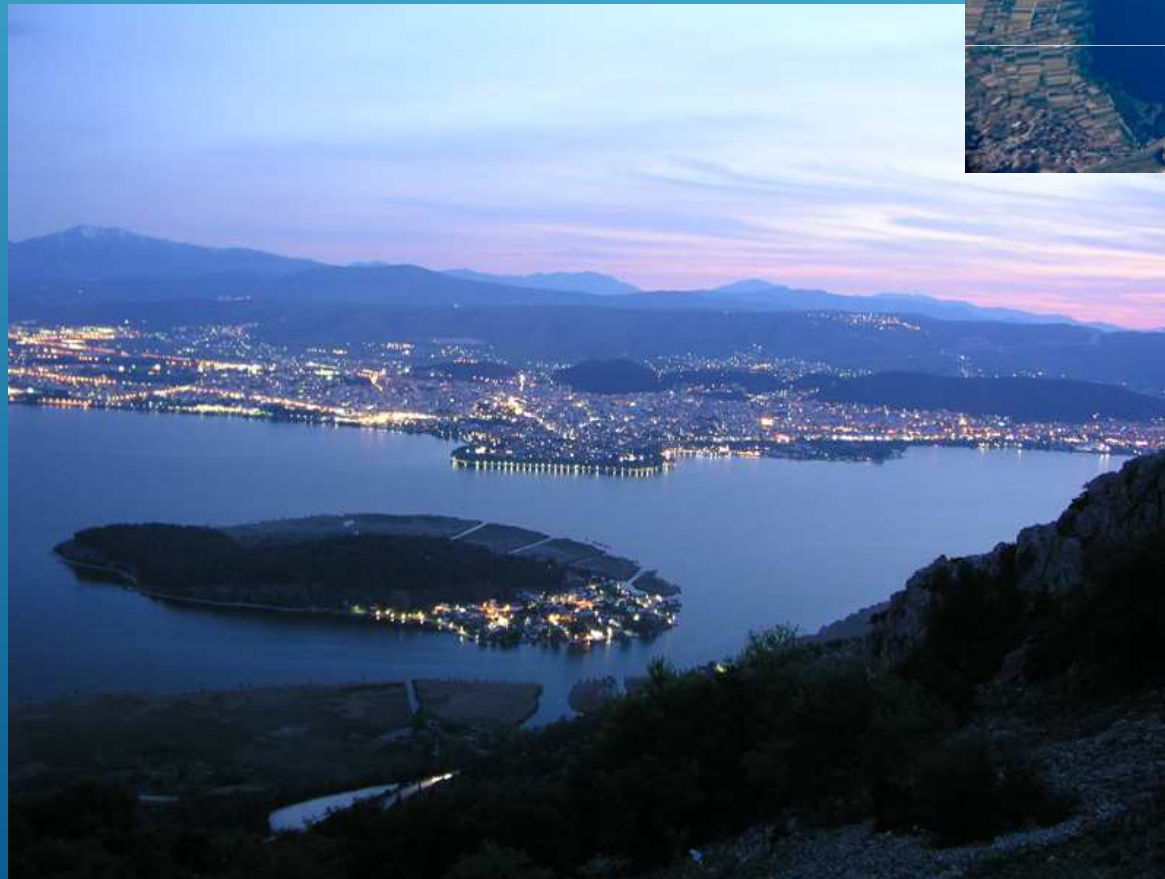
vstup do kampusu

jezero Pamvotida

λίμνη Παμβώτιδα, λίμνη των Ιωαννίνων

- 19,4 km²
- název: „ta, která všechny živí“
- Natura 2000
- P´produkce kaviáru
- Ostrůvek: 347 obyvatel, klášter Sv. Panteleimona,
- r. 1822 zavražděn Ali paša Janinský
- řada dalších klášterů

klášter sv. Panteleimona, založen v 16. st.

Arta

druhé největší město Epiru
26 000 obyvatel
významné byzantské památky

Άρτα

centrum města

most u Arty, 17. st., balada, divadelní zpracování

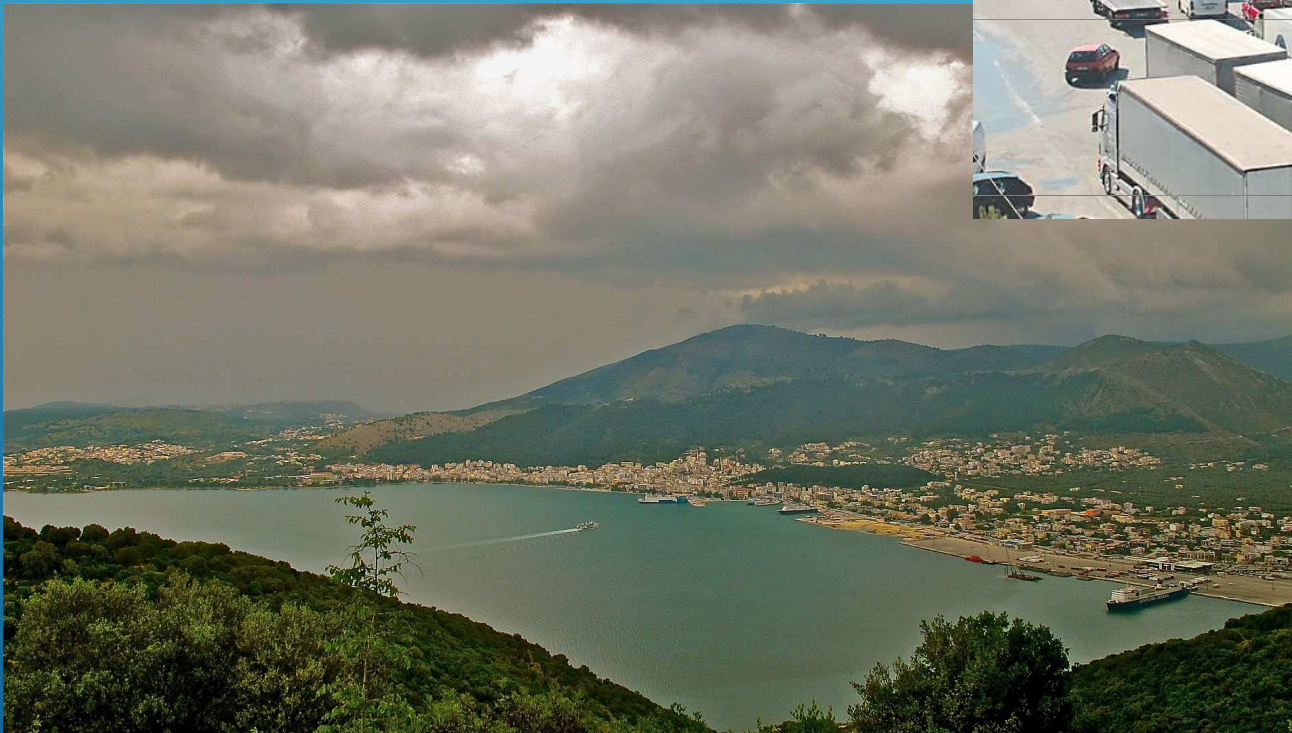

Lidové muzeum mostu u Arty

Igumenitsa Ηγουμενίτσα

- malé přístavní město obklopené horami
- založené r. 1908 Osmany
- asi 17 000 obyvatel
- největší přístav západního Řecka
- druhý největší osobní přístav v Řecku, trajekty do Itálie

Preveza

Πρέβεζα

- ▶ město s „ostrovním charakterem“
- ▶ při Ambrakijském zálivu, asi 13 000 obyvatel
- ▶ první zmínky z 13. st.
- ▶ Benátčané a Osmané vybudovali na obranu města řadu pevností
- ▶ záliv – významné biotopy

turismus

pláže, památky
vodní sporty (jachting, surf, potápění...)

Preveza přístav

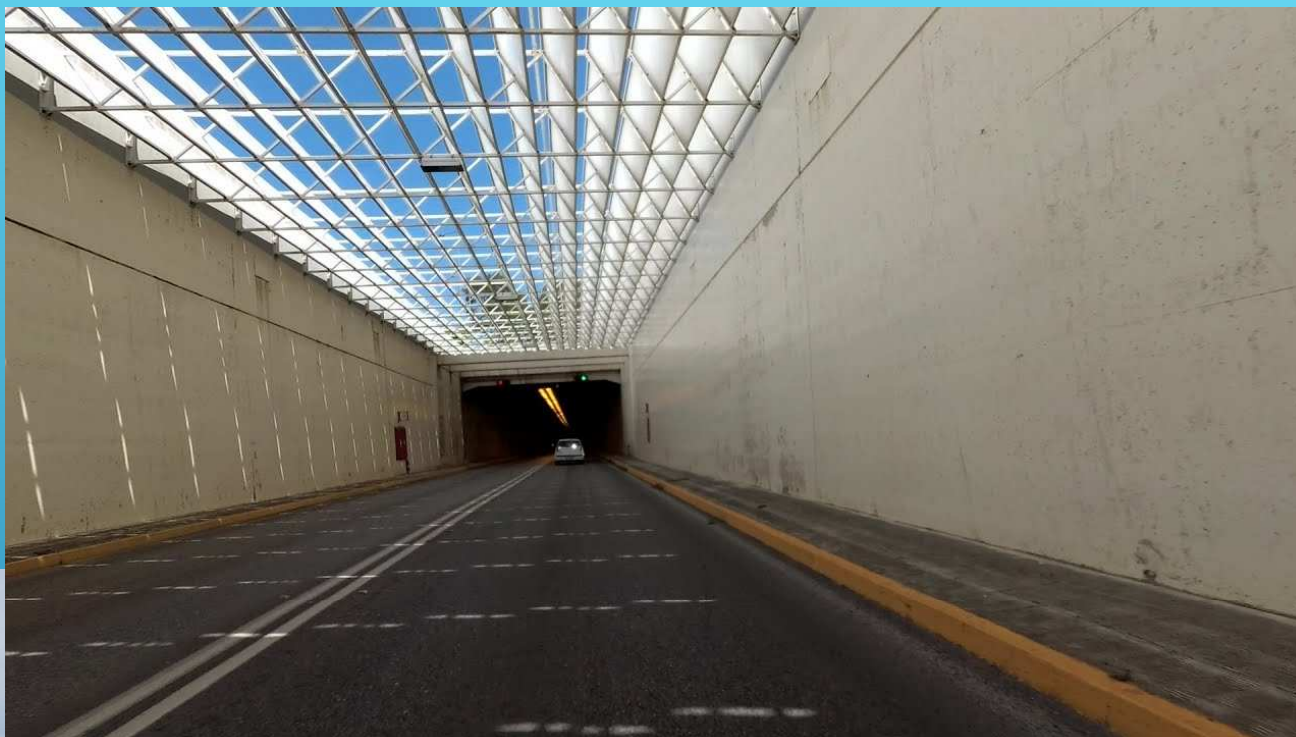
pláž Alonaki

Podmořský tunel

spojující Prevezu a Aktion

- délka 910 m
- otevřen 2002

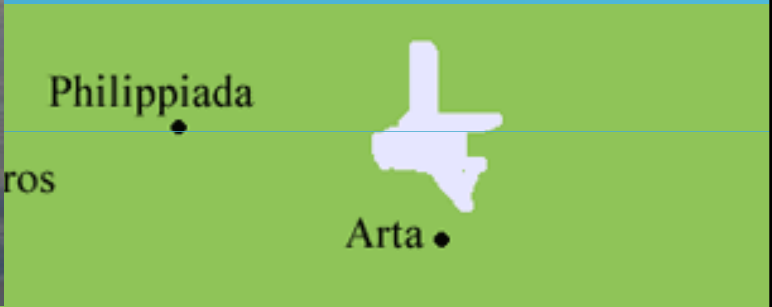

ΝΙΚΟΠΟΛΙΣ ΝΙΚΟΠΟΛΗ

- město založené Augustem po vítězství v bitvě u Aktia, kdy porazil Marca Antonia a Kleopatru
- největší archeologická lokalita z doby římské na území Řecka
- významné centrum i v raně byzantském období, pozůstatky velkolepých křesťanských bazilik

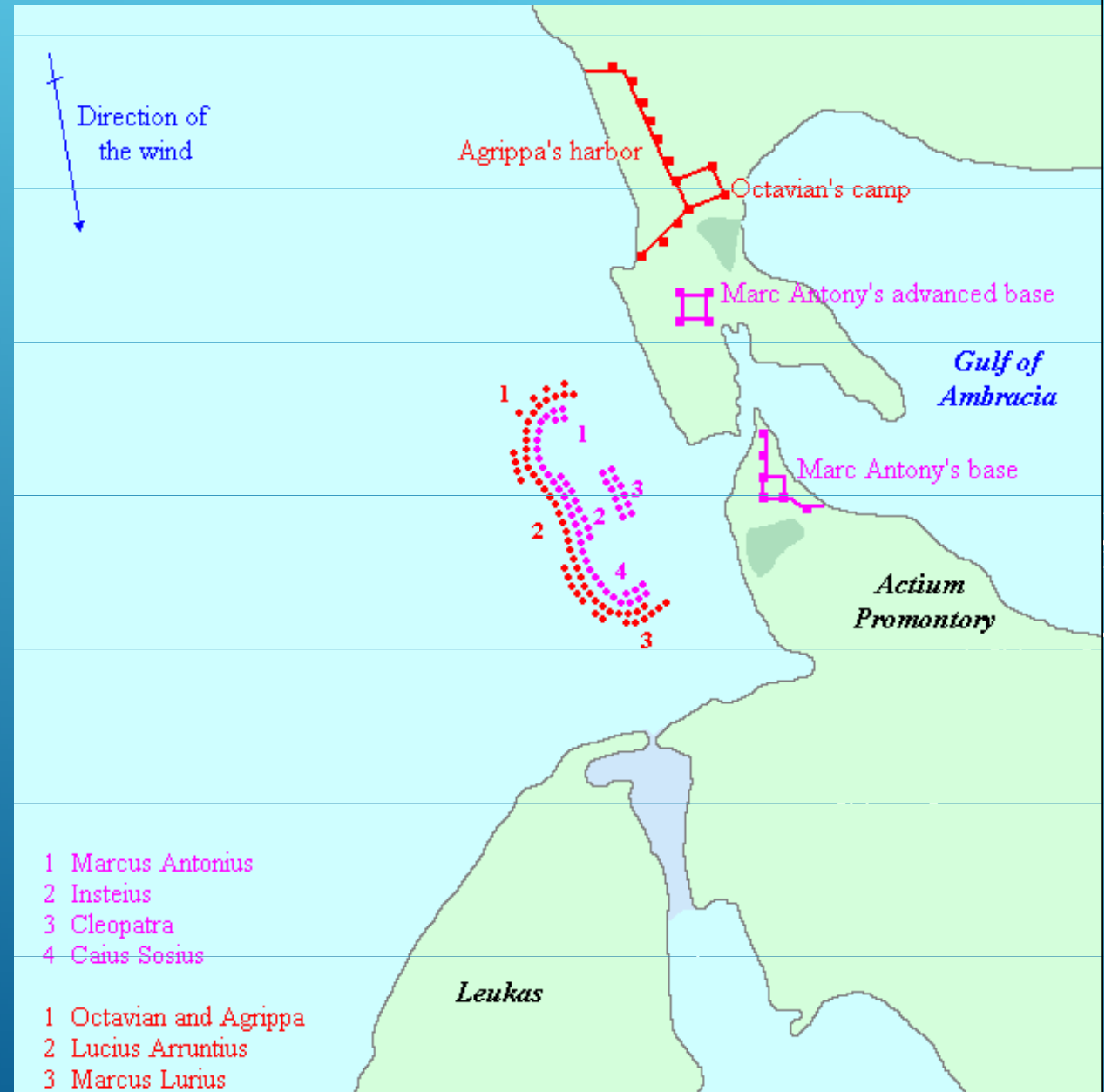
Ambrakijský záliv

Octavianus Augustus

Bitva u Aktia, 31 př. n. l.

Nikopolis, hradby z 6. st. n. l.

Nikopolis, nymfaion

- dvě budovy plnící funkci cisteren s vodou a také funkci okrasnou
- typický prvek římských měst
- do Nikopole přiváděna voda ze vzdálenosti asi 50 km

Nymfaion, nákres

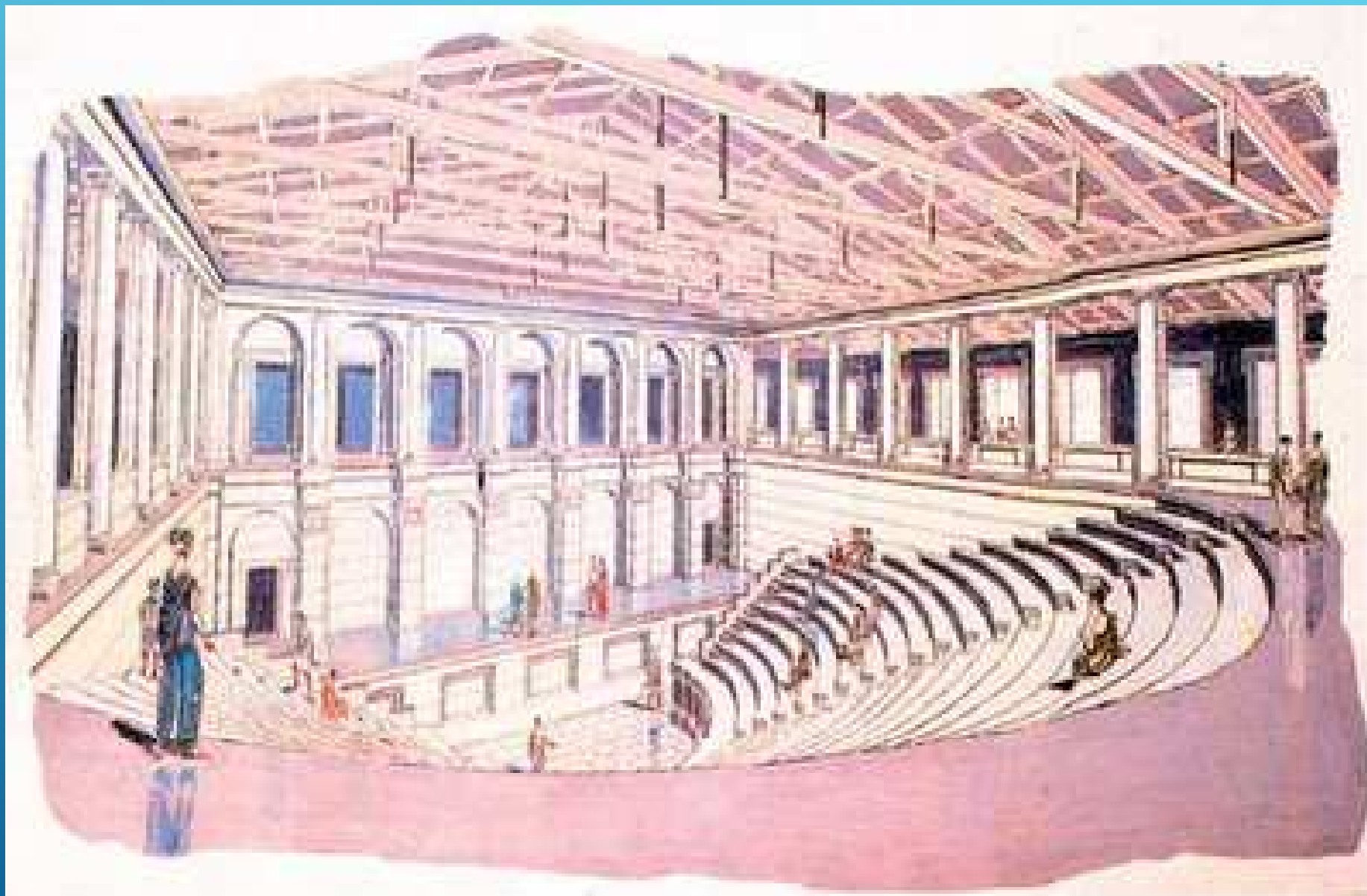

Nikopolis, odeion

- postaveno za Augusta
- využíváno hlavně při oslavách boha Apollóna

Odeion, rekonstrukce

Nikopolis, vila Mania Antonina
asi 2. st. n. l., přestavba ve 4. st.

lázně

VILA MANIA ANTONINA

Nikopolis, Archeologické muzeum

ΚΥΛΤΟΝΝΉ ΜΊΣΤΑ ΣΤΑΡΟΝΈΚΈΗΟ ŘECKA

Makedonien

Epidamnus

Pella

Methone

Apollonia

*Thermäischer
Golf*

Eirusp

Chaonien

Molossien

Thessalien

Ioannina

Dodona

Nekromanteion

*Tomaros-
Gebirge*

Thesprotien

Lousos

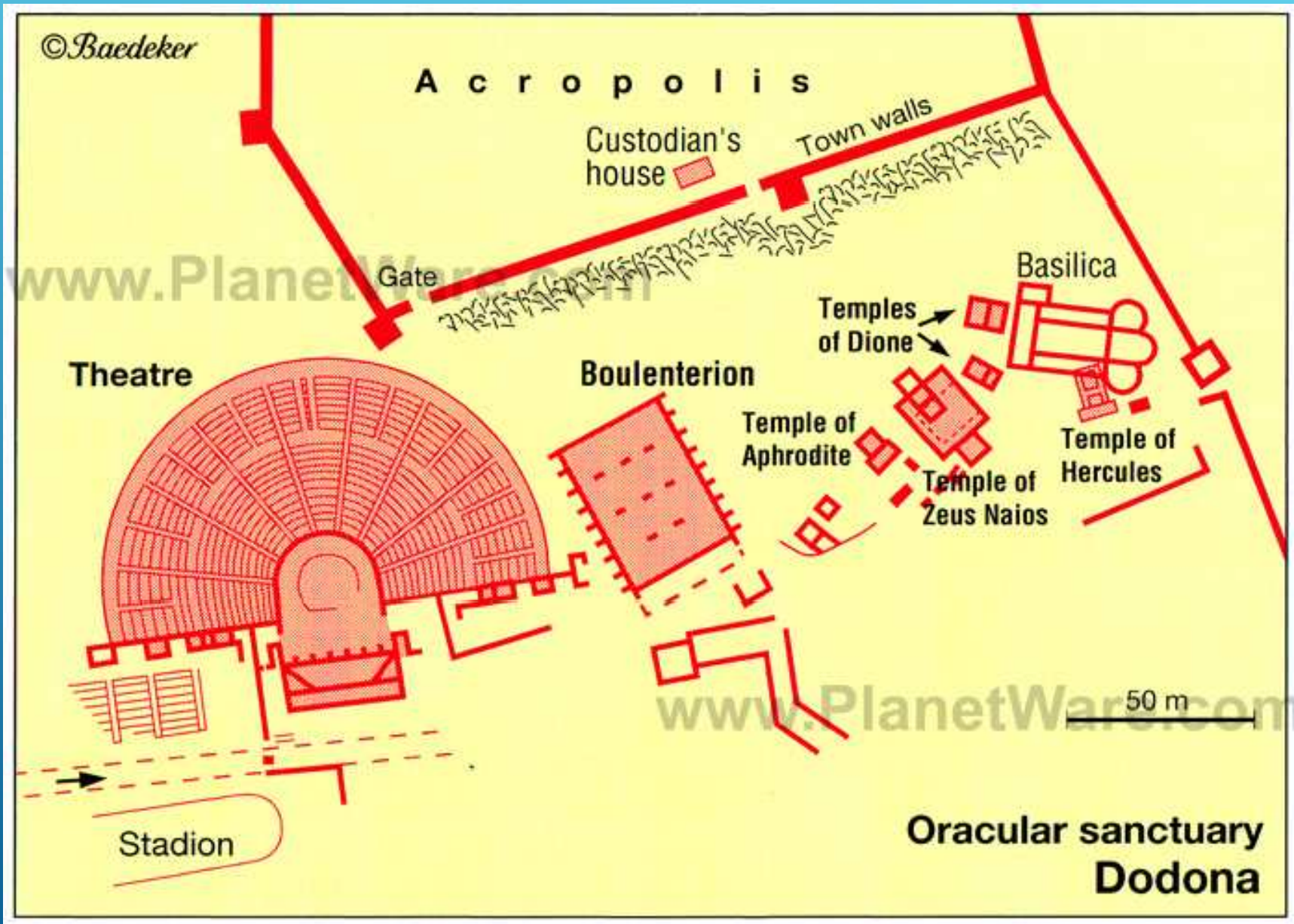
*Ionisches
Meer*

Ätolien

Golf von Korinth

Dódóna, plán kultovního okrsku

Diova věštírna, šumění listí
Asi 22 km jižně od Janniny

Dódóna, divadlo

- 3. st. př. n. l.
- největší divadlo na území Řecka ve své době
- asi 18 000 diváků

The ancient theatre of Dodona

Nekromanteion – věštírna mrtvých

Homér, Odysseia

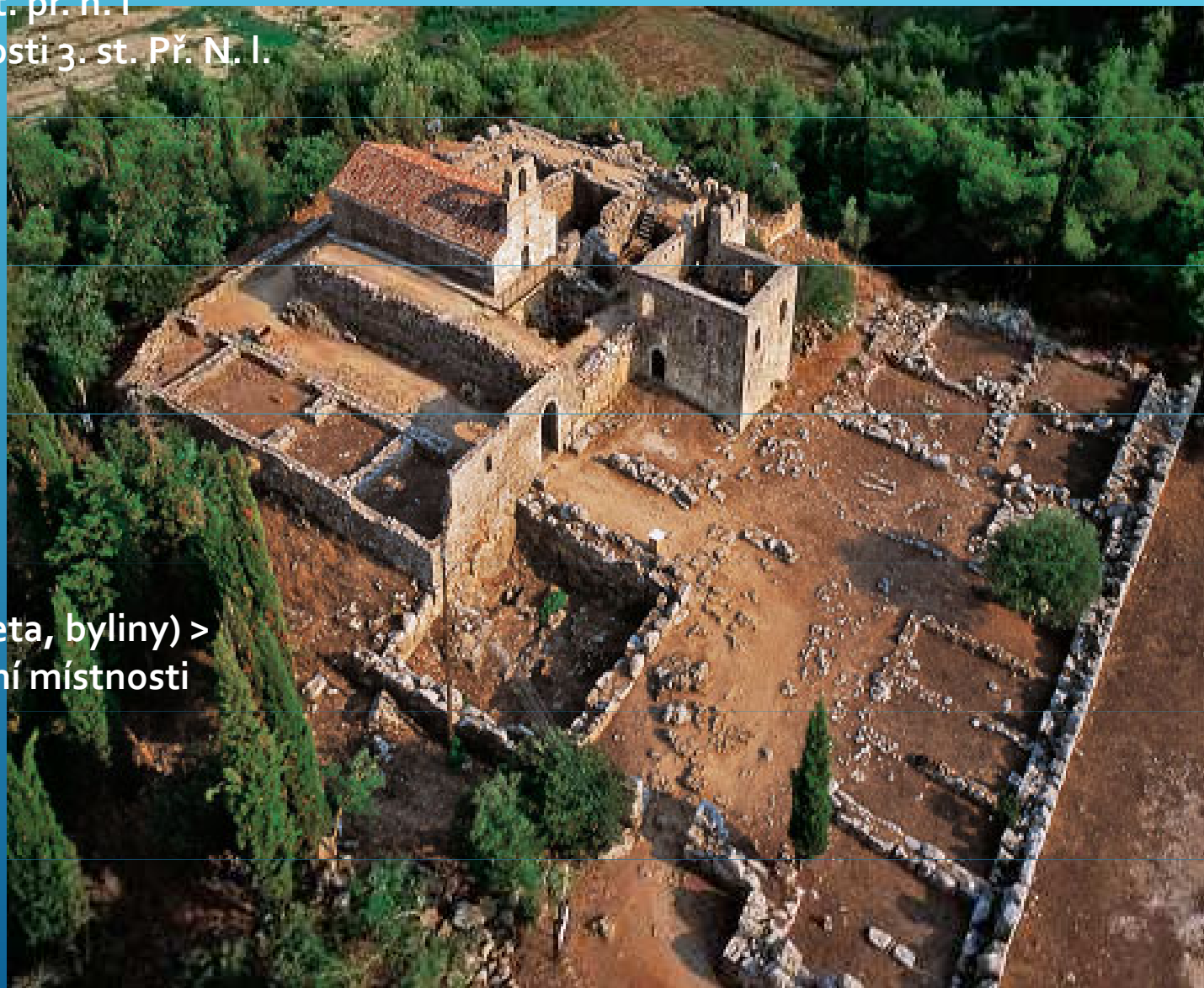
*Jakmile však tvá loď už přepluje Ókean
proudňý,
najdeš tam pobřeží nízké i s hájem
Persefoniným,
z vrb, jež ztrácejí plody, a z vysokých topolů
černých.*

*Tam tedy v Ókeanu hled' přistati,
hlubokovírném,
sám pak v Hádo vo sídlo se ubírej, zatuchlé,
dusné,
v místě, kde s Acherontem se stéká
Pyriflegethón,
jakož i Kókýtu proud, jenž vytéká ze styžské
vody,
a kde je skála a stok dvou proudů hlučících
mocně.*

Nekromanteion

- jezero Acherusia (vysušeno v 6o. l. 20. st.)
- Acherón – duše mrtvých, vstup do podsvětí
- nekromanteion – kontakt s dušemi mrtvých
- kultovní místo již v době mykénské
- První doložená stavba - 4. st. př. n. l.
- centrální dvůr a další místnosti 3. st. PŘ. N. l.

několikadenní příprava (dieta, byliny) >
labyrint, cesta do podzemní místnosti
> kontakt s mrtvým

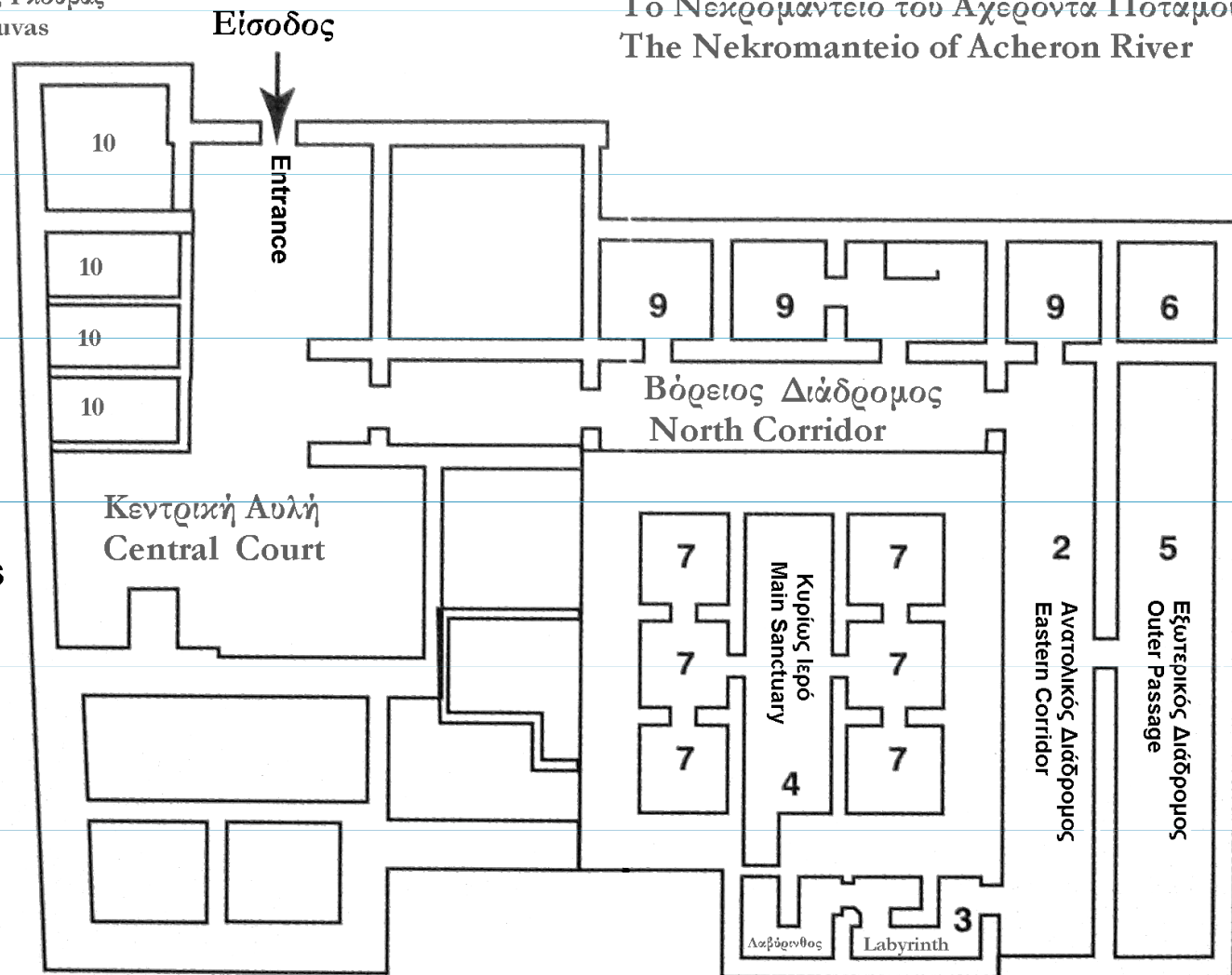
PLÁN

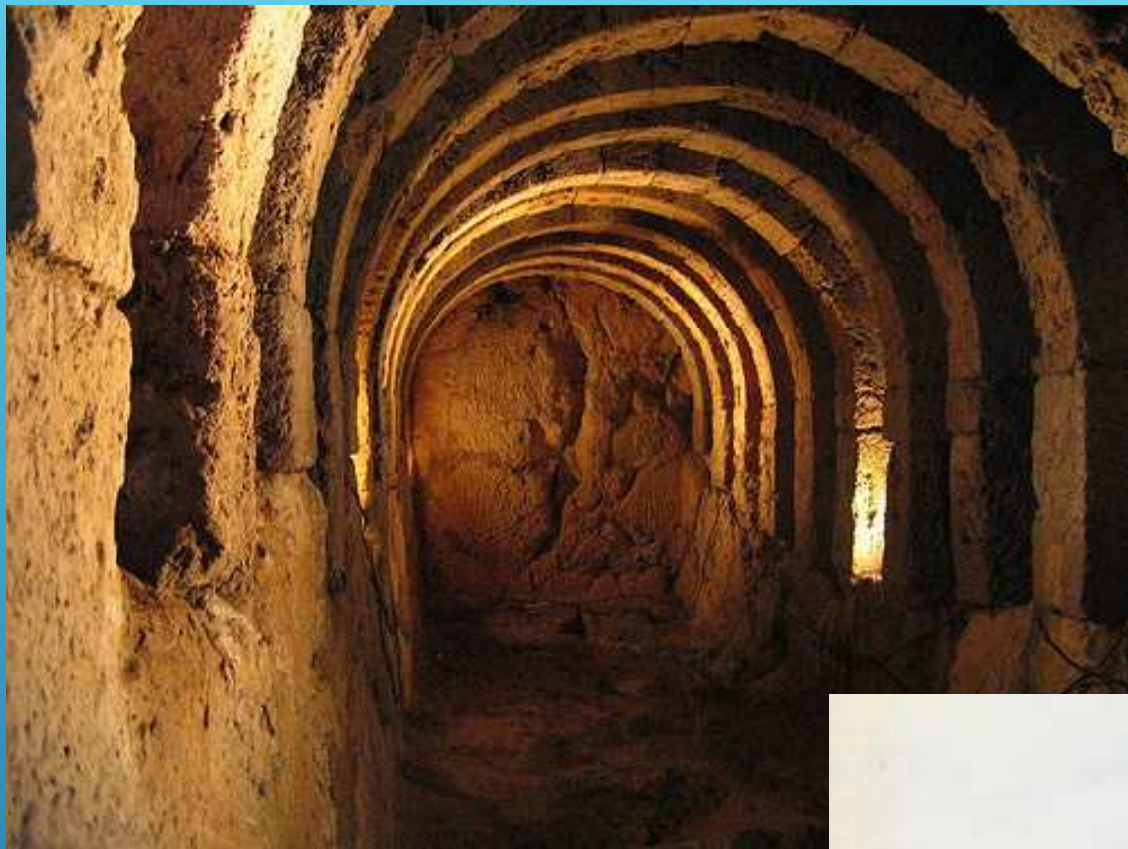
Μουσείο Τεχνών Επιστημών Χαράλαμπος Γκούβας
Museum of Arts and Sciences Harry Gouvas
<http://prevezamuseum.spaces.live.com>

Το Νεκρομαντείο του Αχέροντα Ποταμού
The Nekromanteio of Acheron River

1. NORTH CORRIDOR
2. EAST CORRIDOR
3. LABYRINTH
4. MAIN SANCTUARY
5. OUTER PASSAGE
6. PURIFICATION ROOM
7. ROOMS - STORE-ROOMS
8. CENTRAL COURT
9. LODGING ROOMS
10. ROOMS FOR THE PRIESTS

1. ΒΟΡΕΙΟΣ ΔΙΑΔΡΟΜΟΣ
2. ΑΝΑΤΟΛΙΚΟΣ ΔΙΑΔΡΟΜΟΣ
3. ΛΑΒΥΡΙΝΘΟΣ
4. ΚΥΡΙΩΣ ΙΕΡΟ
5. ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΣ ΔΙΑΔΡΟΜΟΣ
6. ΔΩΜΑΤΙΟ ΚΑΘΑΡΜΟΥ
7. ΔΩΜΑΤΙΑ - ΑΠΟΘΗΚΕΣ
8. ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΑΥΛΗ
9. ΔΩΜΑΤΙΑ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑΣ
10. ΔΩΜΑΤΙΑ ΙΕΡΕΩΝ

Podzemní místnost

